

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 340.147:347.73 (477)

Буткевич Сергій Анатолійович –
начальник факультету підготовки фахівців міліції громадської безпеки Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

Відмивання грошей і корупція: актуальні проблеми протидії та шляхи їх вирішення

У статті розглянуто організаційно-правові засади запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і корупції, обґрунтовано їх взаємозалежність і взаємозв'язок. На підставі узагальнення рекомендацій міжнародних організацій і зарубіжного досвіду в цій сфері запропоновано шляхи боротьби з цими невід'ємними складовими економічної злочинності.

Ключові слова: виявлення, запобігання, корупція, легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, протидія, удосконалення.

Загальновідомо, що проблема поширення корупції є невід'ємною складовою економічної злочинності, багатоструктурним широкомасштабним явищем складного фінансового, інституційного, соціального, законодавчого та політичного характеру. Водночас корупція є актом, вчиненим з метою забезпечення переваг, несумісних з офіційними обов'язками та правами інших.

Ще в Концепції боротьби з корупцією на 1998–2005 рр., затвердженій Указом Президента України від 24 квітня 1998 р. № 367/98, зазначалося, що корупція є вкрай негативним явищем, її суспільна небезпечність полягає в тому, що вона: призводить до гальмування та викривлення соціально-економічних реформ, перешкоджає розвитку ринкових відносин, передусім середнього та малого підприємництва, а також надходженню іноземних інвестицій; надає незаконні привілеї

корумпованим угрупованням і кланам, підпорядковує державну владу їхнім інтересам; сприяє криміналізації та тінізації економічних відносин, легалізації доходів, одержаних незаконним шляхом; живить організовану злочинність, насамперед економічну, стає неодмінною умовою її існування та ін. Саме тому пріоритетними заходами, що мали проводитися з метою запобігання корупції та корупційним діянням, були визначені: по-перше, розроблення дієвої системи економічних і фінансових засобів контролю та протидії легалізації “брудних” коштів; по-друге, запровадження, поряд із загальними нормами, відповідальності за посадові злочини спеціальних норм, які передбачають відповідальність за вчинення окремих корупційних діянь, а також діянь, учинення яких перешкоджає боротьбі з корупцією. Такі спеціальні норми доцільно було б передбачити щодо невиконання обов’язків з боротьби проти корупції, протекціонізму, незаконного одержання благ (переваг) немайнового характеру, участі у легалізації коштів, одержаних незаконним шляхом [1].

Незважаючи на активну розбудову національного антилегалізаційного (протягом 2002–2005 рр., 2010–2011 рр.) та антикорупційного (протягом 2010–2012 рр.) законодавства, ці питання не втратили своєї актуальності й нині.

Окремі аспекти запобігання та протидії корупції були предметом наукових розвідок таких учених, як С. М. Алфьоров, А. В. Гайдук, Д. Г. Заброда, О. Г. Кальман, М. І. Камлик, М. І. Мельник, С. С. Рогульський, О. В. Ткаченко, О. Ю. Тодика, Р. М. Тучак тощо. Питання боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, розглядалися Л. І. Аркушею, А. С. Беніцьким, О. В. Київець, А. О. Клименком, О. Є. Користіним, М. В. Корнієнком, І. Є. Мезенцевою, Л. В. Новіковою, С. В. Симов’яном та ін. Утім, незважаючи на вагомий доробок науковців, значний інтерес до цієї проблематики, науковий аналіз взаємозв’язку та розв’язання проблемних питань запобігання відмиванню грошей і корупції потребує самостійного комплексного дослідження.

Метою статті є визначення найбільш ефективних шляхів розв’язання проблемних питань протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і корупції. Наукова новизна проведеного дослідження полягає в розгляді певних аспектів антикорупційної політики та антилегалізаційного законодавства з урахуванням рекомендацій міжнародних організацій та передового зарубіжного досвіду в цій сфері.

Зазвичай для виявлення потенційних корупційних діянь і діянь у сфері відмивання грошей можуть застосовуватися різні методи, які можуть бути віднесені до однієї з двох основних категорій – ініціативні та реактивні. У свою чергу, коло методів, які можуть застосовуватися в Україні, цілком залежатиме від вимог нового Кримінального проце-

суального кодексу України, котрий також визначить наявність у правоохоронних органів права на проведення слідчих дій на етапі дізнання [2, С. 9].

Так, ініціативні підходи до розслідування справ передбачають реалізацію програм за ініціативою правоохоронних органів, що мають на меті опрацювання наявних даних та ознак потенційних кримінальних діянь. Зокрема:

1) взаємодія з Державною службою фінансового моніторингу України (Держфінмоніторингом України). В цьому випадку остання, як підрозділ фінансової розвідки, здійснює збирання та аналіз інформації про фінансові операції, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу. Окремі випадки з наявними ознаками потенційних порушень, пов'язаних з відмиванням грошей, передаються відповідним правоохоронним органам. Держфінмоніторинг України може також організовувати співробітництво та обмін інформацією з іншими державними органами, а також компетентними органами інших країн [3].

Підкреслимо, що Держфінмоніторинг України має бути потужним підрозділом фінансової розвідки, чії функції полягають в: отриманні інформації на підставі норм про обов'язковий фінансовий моніторинг, зокрема, повідомлень про підозрілі операції; опрацюванні цих даних шляхом отримання додаткової інформації з баз даних урядових органів та приватного сектору, а також іноземних підрозділів фінансових розвідок; аналізі повного пакету отриманих даних; визначенні випадків, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму; переданні опрацьованих матеріалів відповідним правоохоронним органам для проведення слідства. Однак, інформація, що міститься в наданих матеріалах, не є доказом. Це просто розвідувальні дані, які підказують напрямки збирання доказів.

Саме через це аналітики Міжнародного валютного фонду пропонують усім правоохоронним органам забезпечувати наявність в одного або кількох слідчих навичок, необхідних для аналізу фінансових операцій та розуміння складних даних, що містяться у справі. Такий “фінансовий слідчий”, що володіє фінансовими знаннями, має забезпечувати зв'язок між Держфінмоніторингом України та відповідним правоохоронним органом і виконувати такі функції, як: установлення зв'язку з відповідними аналітиками Держфінмоніторингу України; обговорення всіх інформаційних пакетів, що надаються правоохоронному органу, в якому він працює; обговорення конкретних деталей пакету з аналітиком Держфінмоніторингу України на предмет забезпечення повного розуміння даних; підготовку, за потреби, схем, резюме або діаграм, покликаних допомогти слідчим у розумінні інформації, що міститься в пакеті; підготовку короткої доповіді для керівництва відповідного правоохоронного органу із описом потенційної криміна-

льної діяльності; сприяння слідчому в розумінні фінансових даних і надання рекомендацій стосовно версій, які слід відпрацювати; подальше забезпечення зв'язку між слідчим і Держфінмониторингом України під час слідства [2, С. 9–10];

2) проекти стосовно власних коштів вважаються найефективнішим методом виявлення потенційних правопорушень, пов'язаних з корупцією та відмиванням грошей. У повідомленнях про підозрілі операції часто не розкривається інформація про діяльність корумпованих службовців, оскільки вони не користуються рахунками, відкритими на власне ім'я, і використовують підставних осіб для проведення операцій. Отже, виявлення активів, що належать державним службовцям та чия вартість кількаразово перевищує їхній легальний дохід, дозволить швидко виявити потенційні правопорушення, пов'язані з корупцією та відмиванням грошей.

Зазвичай такі проекти можуть ініціюватися з використанням двох різних методик. По-перше, правоохоронний орган може розпочати реалізацію такого проекту, зосередившись на визначенні власників конкретних особливо дорогих активів (наприклад, дорогих будинків чи автомобілів преміум класу). По-друге, такий проект може бути націлений, насамперед, на певну групу осіб, які можуть підозрюватися в участі в корупційній діяльності, з подальшим визначенням належних їм активів [2, С. 10];

3) проекти перевірки чесності – спеціальний метод слідства, що широко використовується як для виявлення, так і протидії корупції у судовій владі, поліції і прокуратурі. В цьому випадку можуть застосовуватися підходи, що передбачають роботу під прикриттям, проведення вибіркового контролю або перевірок на детекторах брехні. Разом з цим, перед застосуванням будь-якого інструменту перевірки слід урахувувати такі моменти: якими є очікувані результати (виявлення порушень, порушення кримінальної справи чи попередження злочину, вжиття заходів адміністративного впливу); як звести до мінімуму ризик зауважень у провокації чи застосуванні провокаторів; хто входить до цільової групи осіб, що перевіряються (випадкова вибірка осіб або особи, на адресу яких було висловлено звинувачення) [2, С. 11];

4) опрацювання внутрішньої інформації. Аудиторські служби різних урядових організацій накопичують цінну інформацію, що може використовуватися для викриття потенційних корупційних порушень. Зокрема, Державна податкова служба України та Національний банк України проводять перевірки, за результатами яких часто виявляються кримінальні правопорушення [4, С. 54–55; 5, С. 129–131];

5) обмін інформацією між урядовими органами. Кожний із правоохоронних органів володіє цінними відомостями, отриманими в результаті оперативного відпрацювання потенційно корумпованих осіб та тих, хто відмиває гроші. Така інформація, взята сама по собі, може

бути недостатньою для викриття цілісної картини можливих правопорушень. Передовий досвід вказує на те, що розробка програми, котра передбачає систематичний обмін інформацією, може призвести до викриття великої кількості кримінальних правопорушень [2, С. 12]. Обмін інформацією може здійснюватися у формальному або неформальному режимі. Зокрема, правоохоронні органи можуть сформувати неформальну робочу групу в складі представників усіх цих органів (наприклад, за територіальним принципом [6, С. 14–15]);

б) відпрацювання інформації з відкритих джерел, передусім мережі Інтернет. Йдеться про узагальнення й неупереджену оцінку слідчим даних із різних відкритих джерел – часто записи нефінансового характеру на кшталт кримінальних справ, звітів про нещасні випадки, сайти соціальних мереж (Facebook, Twitter, MySpace, LinkedIn та ін.) тощо можуть містити цінну інформацію про те, “кому що належить” [2, С. 13].

Щодо *реактивних програм*, то інформація, отримана з відкритих джерел на зразок офіційних скарг, і застосування інформаторів – це цінні механізми виявлення потенційних кримінальних правопорушень. Існує величезний обсяг інформації такого роду, яка може бути отримана з таких джерел, – вона може мати загальний характер або бути дуже конкретною, даючи змогу негайно вжити заходів на її основі. Конкретна відповідь на скаргу чи звинувачення залежатиме від правдивості та потенційної достовірності даних [2, С. 132].

Разом з цим, нині в Україні фактичний стан справ корупційних посягань бюрократичної машини абсолютно не відповідає статистичі правоохоронних органів. Тому для більш ефективного забезпечення захисту громадян від корупційних посягань, запобігання втратам держави і суспільства від дій суб'єктів корупційних правопорушень, рішучого усунення будь-яких проявів такого ганебного явища, як корупція, що гальмують розвиток економіки, подальше становлення ринкових відносин і формування громадянського суспільства, сприяють створенню негативного іміджу України за її межами потрібна подальша розбудова системи антикорупційних заходів. Саме тому останніми роками у Верховній Раді України розглядалася низка законодавчих ініціатив з цих питань.

Так, у проекті Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення моніторингу фінансових операцій осіб, уповноважених виконувати функції держави” передбачалося внесення змін і доповнень до законів України “Про банки і банківську діяльність”, “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом”, “Про статус суддів”, “Про статус народного депутата України”, “Про вибори Президента України” і “Про вибори народних депутатів України”, що мали унеможливити вчинення корупційних дій з боку зазначених категорій посадовців. Цей проект був розроблений

з урахуванням світового досвіду та передбачав упровадження дієвого постійного контролю фінансових, платіжних операцій чиновників, як найефективнішого заходу по мінімізації корупційно-злочинних проявів на вищих щаблях державної влади.

Авторами законопроекту “Про легалізацію доходів юридичних та фізичних осіб” очікувався певний позитивний результат від цих заходів, зокрема суттєве збільшення податкових надходжень до державного та місцевих бюджетів, легалізація існуючих і створення нових робочих місць, збільшення реальної, легальної заробітної плати працюючих, підвищення рівня захищеності підприємницької діяльності тощо. Він був розроблений з метою визначення організаційно-правових засад легалізації тіньових доходів юридичних та фізичних осіб, але остання не допускалася, якщо отримання таких доходів було пов’язане із вчиненням тяжких злочинів проти основ національної безпеки України, життя, здоров’я, прав і свобод людини, миру і безпеки людства, міжнародного правопорядку, а також зі сферою незаконного обігу наркотичних засобів.

У свою чергу, в проекті Закону України “Про порядок оподаткування прихованих доходів, легалізацію активів та посилення боротьби з корупцією” передбачалося, що будь-яка фізична особа-резидент України має право добровільно задекларувати (легалізувати) активи, які фактично знаходяться в її власності на дату набрання чинності цим Законом, без зазначення джерел їх походження. Крім цього, зазначалося, що одним із правових наслідків легалізації активів є надання права декларанту, який згідно із законом підпадає під визначення суб’єкта корупційних діянь та інших правопорушень, пов’язаних з корупцією, обґрунтувати рівень своїх витрат, понесених з моменту легалізації активу [7, С. 38].

Передбачені вказаними законопроектами положення були спрямовані на поліпшення умов для розвитку в Україні відкритої, прозорої ринкової економіки, сприяння її детінізації, упорядкування діяльності правоохоронних органів, активізацію підприємницької діяльності, запобігання правопорушень, неправомірного перерозподілу об’єктів власності, а також недопущення корумпованості посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування за рахунок легалізованих (відмитих) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Утім, указані вище законодавчі ініціативи залишилися без належної підтримки парламентарів. Однак, у травні 2010 р. національне антилегалізаційне законодавство отримало подальший розвиток у зв’язку з прийняттям Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму” в новій редакції [8]. Відповідно до п. 29 ч. 1 ст. 1 цього Закону до публічних діячів віднесено фізичних осіб, які виконують або виконували визначені публічні функції в іноземних державах, а саме:

глава держави, керівник уряду, міністри та їх заступники; депутати парламенту; члени верховного суду, конституційного суду або інших судових органів високого рівня, рішення яких не підлягають оскарженню, крім як за виняткових обставин; члени суду аудиторів або правлінь центральних банків; надзвичайні та повноважні послы, повірені у справах та високі посадовці збройних сил; члени адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних підприємств, що мають стратегічне значення. Водночас ч. 4 ст. 6 вказаного Закону зобов'язує суб'єктів первинного фінансового моніторингу здійснювати такі заходи стосовно публічних діячів або пов'язаних з ними осіб, факт належності до яких клієнта або особи, що діє від його імені, суб'єкт виявляє відповідно до внутрішніх процедур під час встановлення ділових відносин з клієнтом та у процесі його обслуговування (особами, пов'язаними з публічними діячами, є члени сім'ї та інші близькі родичі, юридичні особи, власниками істотної участі або контролерами яких є публічні діячі чи їхні близькі родичі): встановлювати з дозволу керівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу відносини з публічними діячами та пов'язаними з ними особами; вживати заходів для з'ясування джерел походження коштів таких осіб; проводити з урахуванням рекомендацій відповідного суб'єкта державного фінансового моніторингу моніторинг операцій, учасниками або вигодоодержувачами яких є публічні діячі чи пов'язані з ними особи, у порядку, визначеному для клієнтів високого ризику [8]. Отже, певний механізм протидії взаємозалежності та взаємообумовленості корупції і легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, вже створений, але його ефективність і дієвість безпосередньо залежить від цілеспрямованості й узгодженості дій суб'єктів державного та первинного фінансового моніторингу.

На безпосередньому взаємозв'язку та взаємообумовленості корупції і легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, наголошено й у законодавстві окремих країн пострадянського простору. Так, відповідно до ст. 5 Закону Республіки Молдова "Про запобігання корупції і боротьбу з нею", гарантіями запобігання корупції є політика та практика у відповідній галузі, що являють собою комплекс законодавчих, інституційних, економічних, соціальних і моральних заходів, що реалізуються, зокрема, шляхом регламентування запобігання легалізації незаконно отриманих доходів. Ця гарантія деталізована у ст. 11 цього ж Закону та передбачає, що система нагляду за доходами повинна забезпечити: декларування доходів і майна всіма фізичними та юридичними особами; виконання правил контролю фінансових операцій, що здійснюються фізичними та юридичними особами за допомогою банківської системи або поза її межами, з метою запобігання відмиванню доходів і фінансуванню тероризму та боротьби з цими явищами відпо-

відно до чинних нормативних актів і міжнародних договорів, учасником яких є Республіка Молдова; застосування норм щодо декларування, контролю за доходами й майном державних службовців [9]. Однак, у національному законодавстві аналогічні положення не знайшли належного відбиття та розвитку.

На наш погляд, повноваження Держфінмоніторингу України щодо виявлення корупційних діянь також суттєво обмежені. Так, останній з метою організації своєї діяльності забезпечує в межах повноважень здійснення заходів щодо запобігання корупції і контроль за їх здійсненням в апараті Служби, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери її управління [3]. Відповідно основними завданнями відповідальної особи з питань запобігання та виявлення корупції (першого заступника Голови Держфінмоніторингу України) є: підготовка, забезпечення та контроль за здійсненням заходів щодо запобігання корупції; надання методичної та консультативної допомоги з питань дотримання антикорупційного законодавства; участь в інформаційному і науково-дослідному забезпеченні здійснення заходів щодо запобігання та виявлення корупції, а також міжнародному співробітництві у зазначеній сфері; проведення організаційної та роз'яснювальної роботи щодо запобігання, виявлення та протидії корупції [10]. Водночас, затверджено Перелік посад державних службовців Держфінмоніторингу України, де існує високий ризик прояву корупції [11].

У свою чергу, на підрозділ фінансової розвідки Російської Федерації – Федеральну службу з фінансового моніторингу, а саме Управління справами й кадрів, покладені такі завдання, як: забезпечення дотримання федеральними державними службовцями обмежень і заборон, вимог, направлених на запобігання або врегулювання конфлікту інтересів, а також дотримання ними обов'язків, установлених Федеральним законом “Про протидію корупції” (тобто вимог до службової поведінки); надання федеральним державним службовцям консультативної допомоги з питань, пов'язаних із застосуванням на практиці вимог до службової поведінки та загальних принципів службової поведінки державних службовців, а також з повідомленням представника наймача, органів прокуратури та інших федеральних державних органів про факти вчинення федеральними державними службовцями корупційних та інших правопорушень, ненадання ними відомостей або надання недостовірних або неповних відомостей про доходи, майно та зобов'язання майнового характеру; забезпечення реалізації федеральними державними службовцями обов'язків про повідомлення наймача, органів прокуратури та інших федеральних державних органів про всі випадки звернення до них будь-яких осіб з метою схвалення їх до вчинення корупційних та інших правопорушень; підготовка відповідно до своєї компетенції проектів нормативних правових актів про протидію корупції [12].

Вважаємо доцільним віднесення таких завдань антикорупційної спрямованості й до компетенції структурних підрозділів Держфінмоніторингу України (наприклад, Юридичного управління).

Таким чином, економічна злочинність застосовує різноманітні форми й методи для незаконного збагачення та охоплює широку сферу, що включає незаконну торгівлю наркотичними засобами, зброєю, людьми, шахрайство, нелегальні види комерційної діяльності, кіберзлочинність, корупцію та відмивання “брудних” грошей. Послаблення контрольно-наглядових механізмів у результаті економічної і фінансової глобалізації певною мірою спростило укриття злочинної діяльності. Корупція тісно пов’язана з відмиванням грошей – процесом укриття джерела протиправно одержаних коштів для їх подальшого законного використання.

Акцентуємо, що корупція є одним із основних чинників, які сприяють легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, тобто вона є не тільки джерелом злочинних доходів, але і засобом їх відмивання. Зокрема, це й обмеження можливості контролю за певною господарською діяльністю на законодавчому рівні, лобіювання посадовими особами інтересів комерційних структур, які відмивають злочинні доходи, тощо, що значно ускладнює боротьбу з досліджуваними правопорушеннями. Оскільки фінансові системи в усьому світі взаємопов’язані та взаємозалежні, проблема запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, сьогодні набула глобального масштабу. Вона викривлює економічну інформацію та ускладнює зусилля національних урядів щодо управління економічною політикою та забезпечення стабільності фінансової системи, а також стримує економічний розвиток будь-якої держави та створення середовища, привабливого для міжнародної співпраці й іноземних інвестицій.

Список використаних джерел

1. Про Концепцію боротьби з корупцією на 1998–2005 роки : Указ Президента України від 24 квіт. 1998 р. № 367/98 // Офіц. вісник України. – 1998. – № 17. – Ст. 14.
2. Посібник з передової практики протидії відмиванню грошей та корупційним злочинам для України : Практичні інструменти та методи для слідчих і прокурорів / [Ф. Еткінсон, Т. Ласича, Ф. Паезано]. – Базель : Базельський ін-т врядування, 2012. – 75 с.
3. Про Положення про Державну службу фінансового моніторингу України : Указ Президента України від 13 квіт. 2011 р. № 466/2011 // Офіц. вісник України. – 2011. – № 29. – Ст. 1272.
4. Буткевич С. А. Національний банк України як суб’єкт державного фінансового моніторингу / С. А. Буткевич // Юрид. Україна. – 2010. – № 3 (87). – С. 52–57.

5. Буткевич С. А. Роль і місце Державної податкової служби України в антилегалізаційній системі / С. А. Буткевич // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2011. – № 24. – С. 125–134.

6. Буткевич С. А. Питання міжвідомчої взаємодії у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом / С. А. Буткевич // Фінансове право. – 2011. – № 1 (15). – С. 13–16.

7. Буткевич С. А. Відмивання грошей і корупція: сучасний стан і проблеми запобігання / С. А. Буткевич // Актуальні проблеми запобігання та протидії корупції в Україні : матеріали Всеукр. наук. – практ. конф. (23 берез. 2012 р.). – Одеса : ОДУВС, 2012. – С. 37–39.

8. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму : Закон України від 18 трав. 2010 р. № 2258-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 29. – Ст. 392.

9. О предупреждении коррупции и борьбе с ней : Закон Республики Молдова от 25 апреля 2008 г. № 90-XVI // Monitorul Oficial. – 2008. – № 103–105. – Ст. 391.

10. Деякі питання запобігання та виявлення корупції в Державній службі фінансового моніторингу України : Наказ Державної служби фінансового моніторингу України від 19 квіт. 2010 р. № 50. – К., 2010. – 4 с.

11. Про затвердження Переліку посад державних службовців Держфінмоніторингу України, де існує високий ризик прояву корупції : Наказ Державної служби фінансового моніторингу України від 19 трав. 2011 р. № 80. – К., 2011. – 4 с.

12. Официальный сайт Федеральной службы по финансовому мониторингу Российской Федерации [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.fedsfm.ru/about/organizational_chart/hq_structure/416.

В статье рассмотрены организационно-правовые основы предупреждения и противодействия легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, и коррупции, обоснованы их взаимозависимость и взаимосвязь. На основании обобщения рекомендаций международных организаций и зарубежного опыта в этой сфере предложены пути борьбы с этими неотъемлемыми составляющими экономической преступности.

The article deals with organizational and legal framework for the prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime and corruption, justified its interdependence and relationship. Based on the synthesis of recommendations of international organizations and foreign experience in this area suggest ways to combat its essential components of economic crime.

Стаття надійшла до редакції журналу 18 жовтня 2012 року.